

נראים לא רע, רק קצת בודדים

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מצאה שתוחלת החיים במחוז ירושלים היא הגבוהה ביותר בארץ, ושיעור ההתאבדות הוא הנמוך ביותר. טור הדש

במושבה הגרמנית, ירושלים. אפילו זקנת קלה לא תוכל לקלל בילום: איל סאול

חיים. כמיוחד של נשים זקנות. אני כבר די קרובה למוצע הזה, ואני מתכוונת לעבור אותה, לא בעודת השם אלא בעודת שימוש במערכת השירותים היטות שעמדת כיום לרשותן של נשים זקנות.

לסטטיסטיקה מצאה שתוחלת החיים במחוז ירושלים היא הגבוהה ביותר בארץ: ממוצע של 80.1 שנים (לנשים 81.8), זאת למרות הדמה הסוציאקונומית הלא גבוהה וצפיפות הייור של חלק ניכר מהתושבים (בדרך כלל רמה גבוהה מקטיגה את תוחלת החיים). היא גם מצאה ששיעור ההתאבדות באזור ירושלים הוא הנמוך ביותר בארץ. תאמינו או לא, אבל יש לזה קשר עם מקומם של חדרים באוכלוסייה הירושלמית (את הערים תושבי מוזרח העיר הלשכה לסטטיסטיקה לא כללה במחקר). תאמינו או לא, אבל בכל קבוצה אתנית או תרבותית יש כל מיני בני אדם – טובים ורעים, מיפשים וכחמים, מעונים וגסים, קמצנים ונדיבים, אלימים וסובלניים. אפילו בין החרדים הכי חרדים (אני מכירה כמה, ואני מכירה גם כמה ליברלים שנשמי עים פנאטיים כשהם מדברים על מתנחלים ועל רתיסו, אני חושבת שירושלים היא העיר המעניינת ביותר בארץ, הוקא בגלל האוכי לוסיה הכליכך לא אוידיה שלה.

מוענים ש'חרזתים משתלטים על יודי שלים". המצב פשוט: לרתיים יותר חשוב לגור בירושלים מאשר לאנשים לא חרדים. הילדים והנכדים שלהם נשארים לגור בעיר הזאת, מקימים משפחות גדולות, מייסדים בתי כנסת, בתי ספר, מרכזים קהילתיים. יש בירושלים קבוצה שלמה של אנשים זקנים משכילים שבניהם ונכדיהם נטשו את ירושלים. חלק מהם פורפוסורים ברימוס, הפאסי, אמנים מרענים – אנשים שהגיעו לירושלים בנעוריהם ללמוד באוניברסיטה העברית, שהיתה אז האוניברסיטה היחידה בארץ. אני פוגשת אותם בקונצרטים של מוסיקה קלאית – סית – יש בירושלים היצע מרהים של קונצ'רטים – הם נראים לא רע, רק קצת בודדים. ירושלים התרגלה להיות בודדת, מיוחדת, לא לגמרי ישראלית. נזמך לי להודקו בעיר הזאת.

לחיות אשה, להודקו ולגור בירושלים – זה נשמע כמו מתכון לאסוף. אבל תוך שאני מקיימת את כל השלושה אני מופתעת לגלות איזה מול יש לי שזה קורה עכשיו. בתוך מוזות המחאה הפמיניסטית כראי אוילי לעצור רגע ולחודות שכיום חיות של נשים בישראל בכלל, ונשים זקנות כפרט, גם בעלות הכנסה גבוהה, הם טובים יותר בה משויו חיות של אמתינו וסבתותינו. זה נכון במיוחד לנשים שעברו ומקבלות קצבת זקנה – פנסיה בלעז – הכסף המופלא הזה שנכנס כל חודש לנכס בלי צורך לקום מדי בקור לעבודה. עם הכסף הזה, יחד עם קצבת הכיסוח הלאומי, אפשר לאכול, לגור, לבלות, ללמוד, לנסוע וליהנות מחיים אם רק יודעים איך לקנות במקום ובזמן הנכון – בשוק, באינטרנט, במבצעים הנחות לגיל הזהב, בחי וזרח גדולות של תזמורת, ככרטיסי מיסה מוחלים – אפשריות אמתינו וסבתותינו לא חלמו עליהן.

אפשר לעשות זאת עם תכרות או לבד; פשוט מודים לראות את כל הנשים הזקנות האלה שמסתובבות להן בעולם, מטיילות, הולכות למוזיאונים, מתגודדות כאכסניות נוער מטופחות והייתי לאחדנה באחת כואת בווינה, בקור של מינס 5, נסעתי לראות את תערוכת הצורים של ברויגל. הכל בגלל רשימה של חדר בודשיין שהתפרסמה בעיתון הזה.

הכל טוב ויפה, אבל למה בירושלים? העיר הזאת שמלאה חדרים וערכים, שאין בה יש ולא נדך ואומרים שהיא לא נקיה, העיר הזקנה והחונקת שאין בה שום הדגשת הפשע? ולא גביר אף מלה על ראש העיר החדש: מי יודע לאן העברים יירדו?

שוב, היה נזמך אילו היה בירושלים יש או נדך, אבל לעומת זאת, את האוויר של ירושלים שום ראש עיר לא יצליח לקלקל. כשהאוויר הזה נכנס לך לריאות הוא עושה אותך קליל ומאושר, אפילו באמצע החורף. ירושלים היא עיר עם אופי, עיר עם סגן, נון, מסובכת אבל אצילה, זקנה וגאוותנית אבל עדינה ומיוחדת. את היופי המיוחד של בנייני האבן ועל העצים העתיקים במסכה הגרמנית והיוונית ואת הקסם של שכונת

עין כרם אפילו רכבת קלה (בקרוב?) לא תוכל לקלל. גם את הטילת החדשה המך סיטה, שהוקמה על פסי הרכבת בין המושבה הגרמנית לאצטדיון קולקו, אי אפשר לקלל. מוכרר עד ערב היא מלאה מטיילים, רצים, רוכבי אופניים, מטיילי כלבים, צוערי הליכה נורדית – מה לא. ועל הטילת של אר מון הנציב לא נדבר מחשש לעין הדע. משם אפשר לראות את הנחף היפה ביותר בעולם. אני הולכת לשם כמתיני לראות את פריחת החצבים, ובשאר ימות השנה סתם כדי להי רגיש גבוהה.

לפעמים אני גם הולכת דרך שדרת גו הפעמוני, שסוף סוף הצמיחה אפיריון ארוך, קפס פרחים, מתוך עמידיה הגבוהים ות' הסגנוני של שוק מתנה יורה יש כוכב. אבל זהו כוכב של תבונה, של יישוב הדעת. יש בני ירושלים, במיוחד באזור המרכז, אויודת שלווה אירופית, אם תסלחו לי, וזה תורם לאיכות

זקנה אחת היתה בירושלים |
חמוטל בר-יוסף

15.2.19

הנשיקה

תשע וחצי, בקור אכזרי של ערב ינואר ירד-
שלמי, צעתי בכיוון הסינמסק. הלכתי
להחליף סרטי רדיו-ירד בספריית האוזן הש-
לישית הממוקמת בקומת המרתף של הבניין, מתחת
לאולמות הקרנה. עליתי על הגשר הגותן מעל דרך
חברון, גשר שבנה כדי להפסיק את הטירוף של
הולכי רגל המנסים לחצות את הכביש הזה, אך הוא
גם נקודת תצפית נהדרת לנוף של בריכת המלחו.
חזמת העיר העתיקה, בקעת עיר דוד - בלילה זה
נראה כמו ים שחור מלא אוביות פאר חוגגות. כמי
קום הגשר עמדה חבורת נערים כבני שתיים-עשרה
שלוש-עשרה, מוכרבלים כמעילי רוח, חבושים כובי
עי צמר, אחורים מהם מעשנים. כשהתקרבת שמעתי
שום מברברים ביניהם בערבית. כשהלפתי על פניהם
ניפנפתי כאמצעי כלפי הסיגוריה, ניבעתי בראשי
ימינה ושמאלה ואמרתי כמעט בלחש: לא, לא טוב.
ירדתי מוגשר ופניתי אל המעלית כדי לרדת אל
מסמח הבנייה של הסינמסק. לפני שדלת המעלית
נסגרה נדחק אל תוכה אחר מתנערים, ומישו מהם
צעק לעברי: "הוא מחבל! הוא מחבל!" לא היה עליו
שום סימן שהוא יכול להיות מחבל, ולכן פשוט לא
הגבתי, בעוד המעלית עושה את דרכה למטה שא-
לתי אותה: "שו אסק?" - "עבראללה", הוא אמר.
"אנא חמוטל", אמרתי, יאנו מתמעלית וחבורה
חיכתה לנו למטה. אחר מתנערים ניגש אלי והשיט
לי את ידו. הישטתי את ידי והנחתי אותה בידו. הוא
נחץ אלי ונישק את לחיי. קל היה לחוש שרק לפני
זמן קצר הוא התחיל להתגלה. "שוקרן", אמרתי,
והגשתי כאילו קיבלתי נשיקה מתנבר שלי.